

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO
KULTURY

Projekt NPÚ Šternberské hradní návrší „čas proměn hradního parku a podhradí“

Národní památkový ústav uspěl s projektem za téměř 49,9 milionu Kč v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), Specifického cíle 3.1: Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví, kolové Výzvy č. 48: Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví – INT. PROJ. ITI, který je jedinečnou příležitostí investovat také do hmotné podstaty zcela unikátního památkového fondu České republiky.

Finanční rámec projektu:

Dotace ze strukturálních zdrojů – 41 650 000,00 Kč tj. 85% podíl na celkových způsobilých výdajích,
Národní veřejné zdroje (dotace ze státního rozpočtu) – **7 350 000,00 Kč**, tj. 15% podíl na celkových způsobilých výdajích,

Celkové způsobilé výdaje	–	49 000 000,00 Kč
Celkové nezpůsobilé výdaje	–	954 352,00 Kč (hradí příjemce z vlastních zdrojů)
Celkové výdaje projektu	–	49 954 352,00 Kč

Problémy, které má realizace projektu vyřešit:

Hrad Šternberk je jedním z nejstarších a nejnavštěvovanějších historických objektů na severní Moravě, který nabízí jednu z nejkvalitnějších expozic umění a architektury od gotiky po 20. století. Přípravovaný projekt obnovuje vybrané části areálu hradu Šternberk, které jsou z technického hlediska ve velmi špatném až havarijním stavu. U předmětných stavebních objektů to budou první zásadní stavební zásahy od jejich poslední přestavby hradu zahájené roku 1886 – velmi dlouhou dobu tedy nebyly výrazně obnovovány. V projektu se bude obecně jednat o obnovovací práce (i havarijního stavu), restaurátorské práce, nový informační systém (cedule) a prezentaci (expozice, digitalizace v expozici). Projekt rovněž zvýší ochranu a zabezpečení památky, obnovuje a nově nastavuje využití parku. Části projektu jsou komunikačně propojeny od vstupní brány po hradní park a provádí návštěvníka celým areálem, k čemuž bude také sloužit nový informační systém (cedule apod.). Vstupní objekt strážního domku dlouhodobě chátrá (konstrukce jsou zcela dožilé) - musí dojít k jeho kompletní obnově. Objekt přímo navazuje na městskou památkovou zónu a je prvním místem kontaktu s návštěvníkem. Po rekonstrukci bude tento objekt sloužit k prodeji vstupenek, suvenýrů, jako informační centrum, odpočinkový prostor, k prezentaci a k expozici. V objektu tyto aktivity pro návštěvníky chybí.

Vstupní průčelí brány je opatřeno při západním nároží kamenicky opracovaným vjezdovým portálem a brankou pro pěší. Fasáda vstupní brány včetně kamenného portálu a erbů jsou ve velmi špatném stavu, stejně tak i objekt bývalé šatlavy. Stav objektu, který je stavebně spojen se vstupní branou, je téměř havarijní a je nutná obnova fasády, oken, kamenných prvků a vstupních dveří. Stav objektu ledovny byl prohlášen za havarijní, a to jak po stránce statické, tak po stránce mykologické, neboť je napadena dřevokaznou houbou dřevomorkou domácí.

Hradní park potřebuje další obnovu a rozšíření. Park musí projít zásadní proměnou, respektující původní koncepci využití. Konkrétně bude obnovena a dobudována cestní síť parku, která v některých případech chybí či je nepoužitelná. Důraz je zde kladen i na most, který má nefunkční odtokový systém pro dešťovou vodu, a v důsledku toho voda narušuje jeho stavebně technický stav. Dále, původní objekt nazývaný skleník bude obnoven a využíván jako místo odpočinku a relaxace. Bude znovu využit jeho potenciál vyhlídkového místa (řešení nedostatku odpočinkových zázemí pro

návštěvníky). Pod lesovnou se nachází nestabilní opěrná zeď. Oplocení areálu je místy dožilé a neplní svou funkci.

V celém areálu hradního parku a lokalitě hospodářských objektů není žádné sociální zázemí pro návštěvníky ani pracovníky hradu, přestože se v hradním parku budou pořádat kulturní aktivity během celého roku, s předpokládanou účastí cca 10 tisíc návštěvníků. Proto je součástí tohoto projektu i obnova původního hygienického zázemí z let 1947–1950, které tehdy sloužilo návštěvníkům letního kina. Dvůr mezi ledovnou a lesovnou tak bude vybaven jednoduchým sociálním zařízením – WC s umývadlem, prvkem na mytí rukou a pítkem. Další sociální zázemí se bude nacházet ve strážním domku. Toto WC bude řešit potřebu zařízení pro imobilní návštěvníky.

Jaké jsou příčiny problému:

Příčinou problémů je jejich výrazný rozsah a omezené běžné zdroje na obnovu předmětných objektů a vybudování kvalitního zázemí pro návštěvníky. Tyto zdroje nemohou pokrýt obnovu objektů do takové míry, aby došlo k jejich zajištění a zlepšení stavu. Nezbyvají tak ani dostatečné finance na zajištění kvalitního zázemí pro návštěvníky, které by kulturní památku ještě více zatraktivnilo. Navíc bylo zjištěno, že jediným řešením daných problémů je razantní a komplexní obnova. U předmětných stavebních objektů se v rámci projektu jedná vůbec o první zásadní stavební zásahy od jejich poslední přestavby hradu zahájené roku 1886 - velmi dlouhou dobu tedy nebyly výrazně obnovovány. Z těchto příčin předmětné objekty dále chátrají.

Cíl projektu:

Hlavním cílem je výrazné zlepšení technického stavu kulturní památky, která je jednou z dominant olomouckého regionu, a která přispěje ke zvýšení atraktivity celého území.

Dílčí cíle:

1. Obnova některých dosud opomíjených částí areálu hradu, jejich revitalizace, rekonstrukce a dobudování infrastruktury. Takto připravený areál doplní ráz atraktivního regionu.
2. Výrazné rozšíření využití celého areálu hradu Šternberk, který se tak stane současným pohledem do budoucnosti provozu nemovité kulturní památky.
3. Zvýšení atraktivnosti dolního nádvoří, navazující na městskou památkovou zónu. Výstup projektu nabídne technické stavby a novou infrastrukturu u přístupové cesty do areálu a pokračuje v celém prostoru parku. Doplní vědomí o obranném systému hradu i města. Nabídne nové objekty do prohlídkových tras, např. ledovnu a strážní domek s výstavou o historii hradu. Výstup projektu doplní a naváže na stávající prohlídkové trasy, zkvalitní prostory parku pro pobyt návštěvníků i obyvatel města, nabídne kvalitní prostor každodennímu životu se zaměřením především na rodiny s dětmi, školní mládež s edukačními programy a workshopy.
4. Při obnově a dobudování parku bude respektováno zachování historické autenticity hradního areálu. Areál hradu má velký potenciál obohatit město o velmi atraktivní plochy pro kulturní, společenské i rekreační využití. Citlivá úprava zvýrazní jeho historickou i estetickou hodnotu. Předmět řešeného projektu lze označit za unikátní a mimořádně autentický.
5. Zapojení veškerých prostor do systému edukativních aktivit objektu státního hradu Šternberk pro dětské i dospělé návštěvníky.
6. Významné rozšíření možnosti stávající nabídky kulturně-společenských aktivit.

Cíle mají vazbu s těmito opatřeními Integrované strategie podpory kultury do roku 2020:

- 1.1: Národní kulturní památky a památky UNESCO
- 1.5: Infrastruktura pro návštěvníky, zpřístupnění a zabezpečení kulturního bohatství
- 1.9: Osvěta a propagace

Po realizaci projektu budou v rámci funkčního celku podpořeného projektem vytvořeny 2 nové okruhy s průvodcem a 1 okruh (expozice) bez průvodce a 1 volně přístupný objekt.

- Samostatná expozice v prostorách vstupního objektu - strážního domku - "Páni na Šternberku"
- Samostatná prohlídka ledovny
- Zpřístupnění objektu nazývaného skleníkem

V nepřímé souvislosti s projektem se očekává také vytvoření systematizovaných pracovních míst.